

NAS GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrtna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravištvu: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

JOSIP SATTLER (Slovenjgradec):

Ali smo produktivni in duševni delavci?

(Konec.)

Potem zgornje dedukcije smo dokazali, da je državni uradnik po svojem delu lahko produktiven delavec, četudi ne — neposredno, gotovo pa na posredni način. Kakor pa je vsaka produktivnost individualna lastnost človeška in zavisi od telesne, duševne in moralne zmožnosti posameznika, tako je tudi državni nastavljenec več ali manj produktiven, kakor se pač zgornje zmožnosti slučajno združujejo v posameznem individui. Zdrav, duševno razvit in delavoljen človek je neprimerno bolj produktiven, kakor bolan, duševno omejen ali len individui.

Zlasti odloča produktivnost pri drž. nameščencu moralni čut, ki je v mnogih slučajih razvit dosti premalo. Barac ima prav, ako trdi v članku »Duševni delavci«, da smatrajo mnogi državno službo le za nujno zlo za doseganje sredstev življenja: plače, naslova položaja, čina odreda. Mnogo jih je, ki prihajajo v urad v težkem pričakovanju konca nadležnega dela, ki uporabljajo vsako priliko odtegniti se uradu in delu z raznimi izgovori in zdravniškimi spričevali, prepuščajoč vso obilico dela tovarišem, delavoljnim, vestnim in zato ubitim duševno in telesno. O vseh teh se lahko reče z Molierjem: »Vse koraka s pretkanostjo zasledujoč samo korist, in danes zmaga povsod le zvijača.«

Brezdvomno mislijo mnogi, da je državna služba varen azil vseh nezmožnih in lenih, kjer je mogoče živeti in dolge far niente, vleči visoke plače, stati na visokem piedestalu in gledati na vse one, ki se v potu svojega obraza trudijo za obstanek, s preziranjem in ciničnim zasmejanjem, misleč si, da je država zanje tu in ne oni za državo. Koliko takih imamo na visokih, a tudi na nizkih mestih, ki izkoriščajo državo na pregrešen način, ne dajoč ji ničesar in ne prestopno povdarjajoč z besedami in dejanji: l'etat c'est moi!

Ako je Barac zapisal kritične besede o delu državnih nastavljencev in povdarjal negativno stran njihovega dela, mi ne zamerimo. Spoznavanje samega sebe je prvi korak k poboljšanju in protitež prevzetnosti, ki stopa pred nadcem! Avtokritika je koristna in vzgojevalna!

Brez dvoma nam je potrebna vzgoja, ki naj očisti naš značaj in ga impregnira z lastnostmi, ki so potrebne državnim nameščencem. Vojne posledice so izbrisale

javnemu nameščencu marsikatero lepo lastnost, ki ga je dičila poprej. In kakor se je razširjala med vojno izven uradništva splošna korupcija, tako je zapadel vanjo tudi javni nameščenec sledeč menda Molierju, ki pravi: »Treba se je ukloniti časovnim razmeram brez odpora.« Zato je potrebno, če vstane včas tak moralist, kakor Barac, ki posveti z gorečo bakljo v našo duševno bedo.

O vprašanju, če smo državni nastavljenci »duševni delavci«, ne bodem izgubljal dosti besed. Večina vozi po izvoženem tiru, v priučeni metodi trdovratno naprej kot mehničen stroj, opravlja delo, ki se komaj razlikuje od dela navadnega manualnega delavca, bodisi da mu služba ne daje nobenega impulza za duševna razmišljanja, bodisi da je duševno vsled izbeganja vsega, kar mu more služiti v izobrazbo, odrevenel in postal nesposoben za duševno delo. Ni je službe kakor državna, ki bi v toliki meri ubijala duševno in telesno vsled monotoni v večnem kolobarju vedno se ponavljajočega istega dela. Blagor njemu, ki si je rešil pri tem delu še nekaj poleta!

Ako imenujemo »duševne delavce« le one, ki ustvarjajo v kulturnem oziru pomembne vrednosti, potem ne bomo našli med državnimi nameščenci dosti duševnih delavcev. Tu imajo svojo domeno srečni talenti, od narave pozvani, da drvi skozi življenje brez miru in cilja, kakor planeti skozi neskončno vseмирje, spoznavajoč in srkajoč življenje, vedno polni novih impulzov, ki se udelejujejo v nesmrtnih delih. Nameščenec, ki bi čutil take nadnaravne sile, mora že a priori zbežati iz državne, njegovi naravi nasprotujoče službe, kakor sili tica iz temne kletke k svobodnemu golcu. Ako pa ostane in ne zbeži, mora postati s časom tudi on top in apatičen, kakor suženj, priklenjen na verige, brez poleta, imajoč s pesnikom edino to skupnost, »da živi, umrje brez d'narja.«

B. (Maribor):

Kam plovemo?

(Konec.)

Tako se glasi pismo, ki kaže, kako trdno zavozlano je zlo podkupovanja z našimi gospodarskimi razmerami in spričuje, kako gnala je v moralnem oziru vsa naša merodajna javnost gori do vladnih krogov. Stanovanjsko oderuštvo ima za posledico, da odira uradnik stranke na nečuten, moralčno podel način. Tako postopanje je sicer umevno, toda skrajno škodljivo; kajti če sme delati tako uradnik v ministrstvu pred očmi vladnih krogov, se sme z isto pravico posluževati

tega načina tudi vsak drug uradnik, ki ima zadosti kosmato vest. Kam pa plovemo, ako bo dal profesor učencu dober red v spričevalo le za dober »bakšiš«, ako bo davčni uradnik odpisal davkoplačevalcu tem več davka, čim večjo vrednost ima darilo, ki ga prejme od prizadetega, če bo sodnik v tistem razmerju znižal kaznen, kakor raste kučček bankovcev pred njim itd.? S takim poslovanjem se neha država, se neha vse!

Veliko železniških uradnikov, carinarjev itd. vrši le tam svojo dolžnost, kjer se »maže«, za drugo »nije vremena«. Posledica temu je, da se poleg že itak previsokih prevoznih tarifov podraži transport skoro na vsaki postaji z različnimi »bakšiši«. Vse te vsote sešete trgovci, ko sprejme blago, prišete znesku še navadno neprimerno visok dobičkonosen odstotek, saj plača vse to konsument. Med temi je največ kmetov in obrtnikov, delavcev in uradnikov. Kmet in obrtnik prealita cene s podraženjem svojih proizvodov na delavca in uradnika. Zato zahtevajo delavci vedno večje mezde, uradniki pa zopet višje plače, kar žene znova davke kvišku — kratkomalo »circulus vitiosus«, kakor si ga ne moremo lepšega izmisliti. Pri tem propadata od dne do dne delavec in pošten uradnik, robantita radi previsokih davkov mali kmet in obrtnik, se smejeta v pest bankir in kapitalist radi izredno visokih dobičkov ter plava v užitkih nepošten uradnik radi večkrat plačanega dela. Prepad med maso, nezadovoljno z razmerami in trohico ostalih državljanov raste kakor plaz od trenutka do trenutka.

Ravno zdaj je vse politično časopisje polno razkritij o zločinskih komunistični nameri na življenje N. kr. Visočanstva prestolonaslednika Aleksandra in druge vladne predstavnike. Kakor pa navadno iščejo tudi takrat kapitalistični časopisi vzroke v zunanjih vplivih mesto, kar je naravno in pravilno, v naših notranjih razmerah. Zapri so celo vrsto krivcev, ki so neposredno v zvezi z zločinom, ali ravnotako so sokrivi atentata uradniki, ki sprejemajo »bakšiš«, trgovci, verižniki, kapitalisti i. dr. ki sprejemajo svojemu delu neprimerno visoke obresti.

Caveant consules! Ne zadostuje z železno pestjo udariti z obznanimi, policijo in žandarmerijo po protidravnih elementih in zapovedovati patriotizem z državnimi prazniki in razobešanjem zastav. Vse to je zrušilo in upropastilo šele pred kratkim časom mogočno caristično Rusijo. Ozdraviti je treba vso našo javnost, ki hira, od dne do dne bolj na ohlapni svoji morali. Da se na znotraj učvrstimo in okrepimo, treba predvsem dobrih

zakonov, ki izvirajo iz zločinskih elementov iz rok najnevarnejše orožje: razširjanje nezadovoljnosti z obstoječimi razmerami. Med take protidržavne elemente pa ne štejem le komunistov, temveč ravno tako tiste banke, verižnike in druge kapitalistične kroge, ki odirajo narod pod — bodimo odkriti — pokroviteljstvom merodajnih činiteljev, mednje štejem ravno tako one podkupljive uradnike, ki vršijo svojo dolžnost le za primeren »bakšiš«, med nje prištevam pa tudi take moralno ničvredne posameznike, ki podpirajo s takimi sredstvi korupcijo. Radl tega predlagam, da se zavzame uradniška organizacija za to, da uveljavijo vladni krogi, če imajo sploh resno voljo ustvariti zadovoljive razmere v državi, če ne drugače uredbenim putem za vso Jugoslavijo 1. **zakon proti oduševanju**, 2. **zakon proti podkupovanju uradništva**. Oba zakona naj stopita čimprej mogoče v veljavo.

Ohlapna povojna morala pa tudi zakonitim putem ne bo na mah izginila; zato je pregloboko ukoreninjena v naših socialnih in gospodarskih razmerah. Eno pa je gotovo: že zakon sam na sebi zmanjša število slučajev, če se le strogo uporablja. Na konec pa pokažejo vladajoči krogi vsaj dobro voljo in tudi to je nekaj, kajti do sedaj se še ni nič zgodilo, kar bi imelo namen pobijati draginjo.

Vsako zboljšanje plač državnim uradnikom pomeni poslabšanje njih materialnega položaja, o tem so že toliko govorili, pisali in dokazovali, da se mi dozdeva vsaka beseda odveč. Naj poskusi vlada že enkrat tudi z drakoničnim zakonom proti oduševanju izboljšati gnetni položaj svojih uslužbencev in na mah bomo občutili dobre posledice v vsej naši javnosti. Še so v kraljevini sodišča na svojem mestu: dajte jim v roke pripravno orožje, ki bo ščitilo tudi malega človeka proti izkoriščanju! V vseh drugih državah pritiskajo z vsemi mogočimi sredstvi na cene, ponekod celo prav uspešno, pri nas pa — rastejo cene. Zakaj?

Kakor poročajo listi, se nam obeta dobra žetev. Navzlic temu zvemo, da raste žitna cena v merodajnih krajih kraljevine. Obetajo nam torej z novo žetvijo mesto bolj cenega — dražji kruh z utemeljevanjem, da naša valuta pada. Res je to, žalibog, toda mar dobivamo žito iz inozemstva. Čudna logika, jalov izgovor, toda nesramni oderuhi vedo izrabiti vsako okolščino v svoje svrhe, saj — smejo. Quousque tandem? Mar res tako dolgo, da bomo imeli v državi 12 tisoč milijonarjev in 12 milijonov beračev?

Zgoraj sem omenil, da pada naša valuta, navzlic sprejeti ustavi in navzlic močnemu pritoku zlata iz tujine (Avstrije in Nemčije) v državne zakladnice. Valuta pada, to je dejstvo. Ako je to dejstvo tudi v zvezi z našo javno moralo, tega ne morem presojati. To pa vem, da je valuta nekak državni barometer, ki kaže, ako stoji visoko, leno, če pa nizko, grdo vreme. Naš barometer kaže že davno stalno — najslabše vreme.

Predlog zakona

o državnih uradnikih, poduradnikih in službenikih.

(Dalje.)

Čl. 145. Ako kazensko sodišče zakaže preiskovalni pripor proti državnemu službeniku, odredi takoj njegov posredni ali neposredni predstojnik (starešina) predhodno suspendiranje.

Vsako predhodno suspendiranje se mora naznaniti takoj službenim potom nadležnemu disciplinskemu sodišču, ki brez odloga potrdi ali pa ustavi suspendiranje.

Razen slučaja v prvem odstavku odredi lahko vsak organ, ki mu je poverjeno neposredno ali posredno nadzorovanje službe, predhodno suspendiranje kadarkoli se službenik ne pokorava službenemu ukazu ali če je službeni prestop tak, da bi bilo škodljivo interesom in ugledu službe, ako bi dotičnik še dalje ostal v službi.

Predhodno suspendiranje v smislu drugega odstavka lahko prekliche starešina višje starešinske oblasti.

Čl. 146. Z odlokom disciplinskega sodišča se more službeniku, dokler traja suspendiranje odtegniti $\frac{1}{3}$ (tretjina) njegovih prejemkov na korist podpornega fonda.

Čl. 147. Suspendiranje se zaključi, ko se dovrši disciplinsko postopanje; mora se pa ustaviti tudi preje, ako manjka razlogov, radi katerih je bilo odrejeno.

Čl. 148. O odredbi, potrditvi in ustavljanju suspendiranja odloča disciplinsko sodišče brez ustne razprave.

Proti odloku disciplinskega sodišča prvega stepena je dovoljena pritožba pred potekom 14 dni od dostavitve; ali pritožba izvršitve ne ustavlja.

Na predhodno suspendiranje pritožba ni dopustna.

Čl. 149. Ako se suspendirani službenik obsodi na kako disciplinaro kazen, ali se stavi pod skrbstvo, ali če se suspendiranje odredi radi konkurza, se čas suspendiranja ne zaračuna za perijodične dodatke (povišice) ali za penzijo.

Odtegnjene (pridržane) pristojbine se tudi v tem primeru ne vračajo prav tako, kakor tudi ne v slučaju, da se službenik zaradi kazenske obsodbe odpusti iz službe.

Nasprotno pa se čas suspendiranja zaračuna in se povrnejo vsi perijodični poviški in pridržane pristojbine, ako se disciplinsko postopanje (preiskava) zaključi z ustavljenjem, oprostitjem ali z odreditvijo kazni za nerednost, ali končno, ako sodišče odbije zahtevo, da je staviti obtoženca pod skrbstvo.

Dostavitve.

Čl. 150. Dostavitve (listin) so polnoveliavne, ako so bile sprejete (?) od obtoženca samega, njegovega branitelja (zagovornika) ali od kake druge, po obtožencu v to pooblašene osebe; ako je pa bivališče okrivljenca neznan, če je dostavitev sprejelo njegovo poslednje predstojništvo (nadleštvo). (?)

Pravna sredstva.

Čl. 151. Pravna sredstva so določena v tem zakonu; ako niso določena, je spoiti vsako zahtevo s pravnim sredstvom, ki se je vložilo zoper končno rešitev (?). Pritožbe se morajo oddati predsedniku disciplinskega sodišča prve instancije, ki jih odbije, ako so nedopustne, ako so bile prepozno vložene ali jih je oddala za to neupravičena oseba.

Termini se ne podaljšujejo in tekó od dneva dostavitve (akta). Nedeljski in praznični dnevi jih ne pretrgavajo; ali če je poslednji (obročni) dan obroka nedelja ali praznik, tedaj se rok končuje z najbližnjim delavnikom. Praznične dneve določajo propisi, ki so izdani za redna sodišča. Pravna sredstva se lahko dostavljajo po telefonu.

V. Penzije.

Čl. 152. Pravico na penzijo imajo vsi državni službeniki, naj si so bili v kateri-

koli stroki državne uprave ter njih vdove in sirote pod pogoji tega zakona.

Čl. 153. Ves čas, ki ga je kdo prebil v državni službi, bodisi nepretrgano ali s presledki, se vračuna za penzijo.

Čas, ki ga je službenik preživel izven državne službe ali na odsotnosti (dopustu) brez plače, se ne vračunava za penzijo.

Nasprotno je pa čas, ki ga je službenik prebil na razpoloženju ali na odsotnosti (dopustu) s plačo, ako to ni trajalo nad eno (1) leto, za penzijo vračunljiv.

Čl. 154. Čas, ki ga je kaka oseba, dovršivši 21. leto življenja, prebila v državni službi, ki ne daje pravice za penzijo, se vračuna za penzijo, ako se taki osebi neposredno za tem podeli služba s pravico do penzije.

Dijaška leta, provedena v taki službi, niso vračunljiva.

Vojna leta (Točka 3., čl. 22. Zak. o Ustrojstvu Vojske), prebita v civilni državni službi, se vračunavajo za polovico več.

Čl. 155. Podlaga (osnova) za vračunanje službene penzije sta plača in redna stanarina.

Čl. 156. Od penzijske osnove pripada državnemu službeniku po 10ih službenih letih 50%, a za vsako polovico leta po 1%, tako da dobiva po 35ih službenih letih polno penzijsko osnovo kot penzijo. Začeta polovica leta velja za vse leto.

To se kvari pravic onih kategorij, katerim je s posebnimi zakoni odrejen krajši čas. V takih slučajih se sorazmerno poviša polletni odstotek.

Ako je službenik radi bolezn nespособen za vsakršno delo ali opredeljenje sploh (uporabo), se mu podeli po službeno izvršenem komisijskem zdravniškem pregledu penzija 40% njegove penzijske osnove tudi pred potekom 10ih let.

Ako bi bil službenik pri vršenju svoje službe poškodovan ali ako zboli tako, da postane za nadaljno službo nespособen, se mu po službenem zdravniškem komisijskem pregledu prizna za pokojnino njegov polni penzijski osnov tudi pred potekom 10 let.

Čl. 157. Ako dovrši službenik polna službena leta ali 60. leto življenja, ali ako je razen tega, po komisijskem zdravniškem pregledu radi bolezn ali telesnih in duševnih (umskih) nedostatkov za delo nespособen ali je bil iz istih razlogov več kot eno leto za delo in svoje poklicne posle zadržan, se lahko upokoji na lastno prošnjo, ki se mora uvaževati z izjemo slučaja, da stoji službenik v disciplinski preiskavi.

V vseh teh primerih, ali tudi v primeru obsodbe na izgubo prostosti več kot pol leta, za prestop, ki ni zločin, tudi ni brezčasten, niti iz koristiljubja izvršen, ali da je bil službenik postavljen pod skrbstvo ali v konkurz, ali mu je bil podaljšan očetovski nadzor, se službenih lahko tudi proti njegovi volji upokoji.

Čl. 158. Službenik, ki je bil upokojen radi bolezn, se zopet nastavi v službo, kadar ozdravi, ako med tem ni že dosegel 60. leta življenja ter je obvezan sprejeti mesto, katero se mu odkaže (da), ako bi to po položaju ne bilo za več kot eno stopnjo nižje od prejšnjega; ali v tem primeru mu pripada poprejšnja plača ter mu je podeliti prvo prosto mesto, ki je enako onemu, ki ga je imel poprej.

Kdor se na poziv ne odzove, izgubi svojo osebno pokojnino.

Čl. 159. Razen pokojnine pripada drž. upokojencem še 50% obiteljske doklade, ki so jo dobivali v aktivnosti.

Pogoji za to so isti, kakor za obiteljske dodatke v aktivnosti.

Čl. 160. Obiteljski člani stalnih državnih službenikov dobivajo pravico na pokojnino, kadar dovrši njihov hranitelj 5 službenih let, a pred tem rokom v onih primerih, v katerih bi tudi sam hranitelj dobil pokojnino pred rednim rokom. (Odstavek 3. in 4. čl. 5 tega zakona.)

Čl. 161. Za pokojnino obiteljskih članov je osnova (temelj) službenikova penzija, ki jo je imel na dan smrti ali bi jo bil imel, če bi bil tega dne upokojen. Ako službenik umre prej, nego mu pripada penzija, tedaj je za pokojnino obiteljskih članov osnova (temelj) službenikova pokojnina, ki bi jo imel v primeru tretjega odstavka čl. 5 tega zakona.

Čl. 162. Penzija obiteljskih članov državnih službenikov (nameščencev) se določa takole:

Ena oseba dobiva 50%, dve osebi 65%, tri osebe 75%, štiri, ali več oseb 85% od osnove (temelja), toda pokojnina jim ne sme biti manjša za eno osebo nego 960, za dve osebi 1200, za tri osebe 1440, za štiri osebe ali več 1800 dinarjev na leto; tudi ne more biti večja za eno osebo, nego 6000, za dve 7600, za tri 8400, in za štiri ali več oseb 10.000 dinarjev na leto.

Obitelji onih stalnih državnih službenikov, ki umro na kaki, državni službi (opravilu) ali so bili, vršeči tako opravilo, ranjeni, ali zbolé pri epidemijah in zato umrli, se priznava in sicer tudi pred rednim rokom še 50% od one vsote, ki bi jo sicer dobile, toda ta vsota ne sme presežati najvišje s tem zakonom določene mere.

Čl. 163. Ako dobiva obiteljsko pokojnino več kakor ena oseba, tedaj prejema obitelj za vsako osebo poleg penzije še obiteljsko doklado, ki jo je dobival vpokojeni službenik za iste osebe, ali bi bil dobival, ako bi bil upokojen. Navadno se jemlje vdova kot prva oseba.

Čl. 164. Ko nastane potreba, da osebe, dobivajoče obiteljske penzijske pristojbine, te razdeljno prejemajo, se te delé na enake vsote. Da res obstoja tako razmerje, o tem razsoja skrbstveno sodišče.

Ako nastopi slučaj, da kaka oseba, ki dobiva z drugimi vred pokojninske pristojbine, izgubi pravico nanje, tedaj se zmanjšajo penzijske pristojbine za ostale užitvalce po zakoniti meri.

Čl. 165. Ako se državni službenik ni bil poročil vsaj eno leto pred svojo smrtjo, njegova vdova nima pravice do pokojninske pristojbine razen v primeru, da je iz tega zakona ostalo zakonsko dete, oziroma če je vdova v drugem stanu ali je postala njihovo dete po poroki zakonsko; dalje ako je smrt nastopila zaradi akutne bolezni, ki je nastala po izvršeni poroki.

Čl. 166. Penzije se določajo po službeni obveznosti:

Ako ima službenik pravico na pokojnino, se ne more odstaviti od aktivne službe, tudi se ne morejo ustaviti aktivni prejemniki, dokler se mu ne določi pokojnina.

Prav isto velja za obitelji umrlih službenikov brez ozira, ali je bil umrli službenik v aktivnosti ali v pokoju.

Čl. 167. Nihče ne sme prejemati dveh pokojnin od države; dobiva samo večjo.

Čl. 168.

Penzijo izgube:

I. Službeniki.

1. Ako izgube državljanstvo ali če vstopijo v službo tuje države brez vladnega dovoljenja.

2. Ako so bili disciplinsko obsojeni.

3. Ako so bili obsojeni radi zločina ali za tak prestop, ki ima izvor v koristoljublju ali radi katerega po zakonu sledi izguba službe oziroma pokojnine.

II. Vdove.

1. Ako se zopet omože.

2. Ako izgube državljanstvo.

3. Z obsodbo radi kaznivih dejanj, po katerih bi tudi službenik izgubil pokojnino.

4. Sprejemši zopetno službo za plačo iz državne blagajne, dokler služba traja.

III. Otroci.

1. Moški, dovršivši 21. leto življenja; moški in ženski dovršivši 24. leto življenja, bivajoči na rednem šolanju, in sicer z dokazanim uspešnim učenjem in, ako nimajo drugih dohodkov, s katerimi bi se lahko uzdrževala.

2. Neporočena ženska deca, dovršivši 25. leto svojega življenja, dobivajo le polovico one pokojnine, katero bi sicer prejemale in to le tedaj, ako nimajo nikakega dohodka, s katerim bi se mogla vzdržavati in pa če niso izgubila državljanstva; z omožitvijo izgube pokojnino popolnoma.

3. Z obsodbo radi kaznivih dejanj, po katerih bi tudi službenik izgubil penzijo.

4. Sprejemši službo za plačo iz državne blagajne, odnosno mesto gojenca državne ali katerekoli javne institucije, (naprave), dokler traja služba odnosno ustanova.

F. Vajda, Ptui.

Uradništvo v Čehoslovaški republiki.

Te dni me je obiskal prijatelj-rojak, ki je po prevratu ostal na Češkem, kjer je služboval prej. Razgovorjala sva se o socialnih in stanovskih razmerah. On je s svojim položajem zadovoljen. Kakor v Avstrijski republiki so tudi v Čehoslovaški uradnikom vojno dobo všteli za 2 in pol leta v napredovanje. Prejemkov ima 2400 K č. mesečno: pri nas bi imel v istem položaju okoli 4000 naših kron. Toda življenske potrebščine so tam znatno cenejše. Sladkor dobivajo na karte po 9 K č., v prostem prometu stane 20 K č. Tudi obleka ni draga: nedavno sem bral v »Jugoslovanski borzi« ponudbo čeških čevljev, moški luksuzni boks čevlji se ponujajo po 125 K č. Najboljši dokaz za njegov materijelni položaj je dejstvo, da si more v počitnicah privoščiti potovanje v Jugoslavijo, kar je gotovo zavidanja vreden luksuz za državnega uslužbenca; tudi pred 2 leti je bil tukaj.

Na Češkem je več naših ljudi, ki bi se radi vrnili v domovino, nekateri imajo direktno domotožje. Toda selitveni stroški so tako ogromni, da bi človek moral biti trden kapitalist, da bi jih zmogel. Razen tega službujejo v takšnih krajih (Praga, České Budějovice itd.), ki jim v kulturnem in socialnem oziru nudijo toliko ugodnosti kakor malokatero mesto v Jugoslaviji.

Državna politika Čehoslovaške se baje ne sklada popolnoma z željami prebivalstva. Takozvano javno mnenje, kakor ga delajo veliki dnevniki, baje ne odgovarja mnenju prebivalstva, ki pride le v manjših listih do veljave. Vendar so razmere urejene. Zlasti, odkar imajo uradniško vlado, ki je nepristranska in pravična. Neki tajnik iz prezidentove pisarne, ki je sam prepričan socialnodemokratski strankar, je baje rekel: »Če ostane uradniška vlada 15 let na krmilu, bo Čehoslovaška solidna in trdna država.«

Vestnik.

Pozor! Vse gg. naročnike, ki so s

plačilom naročnine v zamudi, smo danes

opozorili na to in jim zapisali poleg na-

slova znesek, ki ga dolgujejo do 30. 6. t. l.

Prosimo jih vnovič, da nam vsaj te zne-

ške nakažejo takoj, dočim naj naročnino

za III. četrletje poravnajo pozneje. S pri-

hodnjo številko smo primorani vstaviti

list vsem, ki naročnino vsaj za I. četr-

letje ne poravnajo pravočasno. Uprava.

Sramota! Prijatelj lista nam piše: Skoraj v vsaki številki toži uprava, da naročniki ne poravnajo naročnine niti za nazaj. Sram nas je teh tožb in mislimo, da je vendar najmanj, kar more in mora storiti za naše glasilo vsak tovariš to, da ga naroči in naročnino tudi plača. Škandal bi bil za vse javne nameščence, če bi naše glasilo moralo prenehati edino le radi tega, ker med njimi ni toliko zmislja za skupnost, da bi žrtvovali teh ubogih par kronic za naročnino. Svetujemo upravi da vbodoče poleg izkaza darovalcev za tiskovni sklad izkazuje tudi naročnike, ki ne poravnajo naročnine. Če vsi pozivi ne izdajo, vzdramiti jih mora vsaj tak »indeks«, da store svojo dolžnost. Mi plačujoči naročniki pa bomo tako le naše tovariše poznali, jih primerno cenili in nas bo mesto njih — sram!

Člane društva drž. pisarniških uradnikov naprošamo, da pazno prečitajo v »Našem Glasu« »Predlog zakona o državnih uradnikih, poduradnikih in službenikih,« ter naj eventualne spremembe pisemno naznanijo podpisnemu odboru. Obenem pozivljamo člane, ki še niso poravnali svoje članarine za I. poletje, naj to storé čim preje, da bo blagajniku mogoče napraviti obračun za Osrednjo zvezo javnih nameščencev in vpokojencev. Istotako prosim, da vplačajo članarino tudi za II. poletje 1921, ki je do sedaj še niso poravnali.

Odbor.

Vprašanje doklad k najemninji z ozidrom na novo stanovanjsko naredbo. Že dolgo prerokovana stanovanjska naredba je postala dejstvo, in s tem bomo mogli najemniki v bodoče računati. Nekateri hišni posestniki so že predložili svojim stanovalcem račune, koliko bodo vbodoče plačevali stanarine. To daje povod razmotrivanju, kako naj se plačujejo že k itak visoki najemščini tudi doklade. Brezdvomno bodo hišni posestniki računali, kakor je že bilo do sedaj v navadi, avtonomne doklade na podlagi povišane najemnine; zato bi ne bilo napačno, ako se s to zadevo nekoliko od bližje seznamimo. Predvsem se mora omeniti, da se pobirajo te doklade od davkov, ki jih je ugotovila davčna oblast, in to vedno za dve leti vnaprej. N. pr. leta 1920 je moral vsak hišni posestnik podati davčni oblasti točne podatke dohodkov, ki mu jih donaša hiša od vsake posamezne stranke, ki stanuje v njegovi hiši. Na podlagi napovedanih dohodkov je predpisala davčna oblast za leto 1921 in 1922 davek, ki naj bi bil podlaga tudi za odmero avtonomnih in drugih doklad v teh letih. Omenil sem že, da bodo hišni posestniki računali doklade na podlagi povišane najemnine; zato bi bila sveta dolžnost naših organizacij, da svojim članom pravočasno na primeren način pojasnijo, ali se

plačujejo doklade od davka, ki je bil predpisan za leto 1921 in 1922 ali na podlagi povišane najemnine. A. Š. (Ljubljana.)

Sodnopisarniški uradniki, pis. oficijanti in pomočniki z zemljiškoknjižnim izpitom in zemljiškoknjižni vodje naj prijavijo takoj svoj pristop k društvu zemljiškoknjižnih uradnikov in izprašanih aspirantov za slov. ozemlje kralj. SHS v Ljubljani v smislu poziva v šte. 28 »Našega Glasla.«

Odbor.

Nerešena prošnja! Kakor znano, so vložili dne 9. marca t. l. po takratnem društvenem odboru užitninski uslužbenec na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani prošnjo, naj bi jim izposlovala pri fin. ministrstvu od 1. oktobra 1920 dalje, če že ne polne dnevnice kot drž. uslužbenecem, vsaj 50% poviška k plači od omenjenega dne dalje. Dotična prošnja še do danes ni v celoti rešena. Pač pa je, kakor se je zaznalo, delegacija pristala na to, da so dobili cele dnevnice naknadno izplačane le tisti užitninski organi, ki so svoječasno vstopili v omenjeno službo kot vpokojenci, bodisi že iz te ali one kategorije. Na ta način so bili organi te stroke ločeni v dva tabora, kar nikakor ni pravično, najmanj pa socialno. Eden izmed teh uslužbenecv kakor znano niti vpokojen ni bil, marveč je svoječasno izstopil iz službe orožništva z odpravnino, toda dnevnice je dobival izplačane do 1. aprila t. l. kot užitninski uslužbenec. S 1. aprilom t. l. so bili vsi užitninski uslužbenci sprejeti v službi fin. kontrole, torej tudi tisti, ki so bili poprej že upokojeni realničnih kategorij ali so se vsaj nazivali tako. To zadevo naj se na vsak način reši tako, da bodo vsi bivši užitninski uslužbenci deležni enake pravice. Dasi so potekali od 9. marca t. l. že 4 meseci, vendar kljub temu omenjeni organi še niso izgubili upanja, da se jim čimprej nakaže naprošeni vsaj 50% povišek k plači od 1. oktobra 1920 do 31. marca 1921.

Gg. sotrudičnikom. Ker moramo predlog zakona glede službene pragmatike s prihodnjo številko zaključiti, smo s prošnjo v zadregi. Zato smo nekaj članov odložili. Prosimo pa ponovno tajništva organizacij za kratka poročila. Za »Vestnik« potrebujemo aktualnih vesti.

Poverjeništvu za socialno skrb, stanovanjski urad in.... selitev strank v avgustu. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenski Narod« z dne 17. t. m. št. 157 kratko notico, da se je že do sedaj priglasilo baje nad 60 strank (s svojimi družinami) za prazna stanovanja, ki bodo z avgustom t. l. vsled preselitve raznih uradniških in drugih družin v novozgrajene uradniške hiše, na razpolago. Marsikateri torej tare mučna misel, bo-li po dolgem

čakanju morda vendar sedaj dobil stanovanje, ali pa bo od državnega stanovanjskega urada zopet kratkoma ločeno, češ, je že vse oddano, nimamo več stanovanj na razpolago, imamo mnogo nujnejših prosilcev... le potrpite še nadalje itd. itd. Da, da gospoda, potrpljenje je božja mast, ali gorje mu, ki se ž njo maže! Seveda velja to v prvi vrsti nižjim državnim nameščencem, ki so se preselili iz drugih krajev in so v Ljubljani stalno nameščeni. Koliko teh mora že leta živeti ločeno od svojih družin radi pomanjkanja stanovanj v Ljubljani, mnogo je pa tudi uradniških družin, ki so v toliko na boljem, da imajo streho (primorski izgnanci). A ljudje božji, prepričajte se pa tudi, kakšna so ta njih stanovanja. Znan nam je slučaj primorskega preganjanca-uradnika, ki že dolgi dve leti trpi s svojo številno družino v podzemeljskih luknjah — brezprimerne so žrtve primorskih izgnancev, katerih Golgota je pričela že leta 1915. Trpe in trpe dalje in dalje. Ne glede na to, da so mnogi utrpeli veliko škodo vsled izgube vseh svojih premičnin, — životarijo ti sedaj že leta v malih, skrajno nezdravih — temnih in zaduhlih — vlažnih — zasilnih stanovanjih ali bolje rečeno luknjah, katera so dobili v najem ali podnajem za razmeroma visoko najemnino. Razven tega pa trpe in se bore ti reveži še proti najhujšemu sovražniku, to je boleznim. Morda v teku dolgih let od ust pritrpane prihranke je državni nameščenec že davno porabil za preživljenje ob tej neznosni dragini — njegovo pohištvo in drugo imetje je deloma vzela vojna, ali pa je uničeno vsled selitve, odnosno se ostanki še nadalje uničujejo po kleteh, podstrešjih, shrambah itd. Potrtost in obup se loteva prizadetega, ko vidi, da zanj ni izhoda — rešitve — pomoči in tudi ne pravice! Vedno in vedno se naglašja, da je državni uradnik hrbtnica države in vendar kako po mačevsko skrbi država za svoje uradnike. Medtem, ko se še premnoge uradniške družine potikajo po malih, skrajno nezdravih stanovanjih, ki še za živino niso primerna, se še vedno šopirijo po vdobnih stanovanjih ljudje, ki že davno ne spadajo več v Ljubljano! (Kdo? Povejte imena! Ured.) Zakaj toliko obzirnosti — vzemite že enkrat v roke veliko metlo in napravite prostor bednim brezstanovanjem. Posebno sedaj smo radovedni, ali bo pri dodeljevanju stanovanj še vedno igral glavno vlogo višji naslov, imovitost in mogoče še kaj drugega, ali pa se bode vendar enkrat socialno pravično postopalo. V koliko bodo prišli nižji državni nameščenci v poštev sedaj pri oddaji — po bančnih uradnikih izpraznjenih stanovanj, smo res zelo radovedni. Ali bode morda tudi sedaj obveljalo načelo: Naj

trpi, kdor je vaje? Gospodje pri socialnem skrbstvu — stanovanjskem uradu! Naša potrpežljivost je pri kraju, ob dvajseti uri Vam še enkrat kličemo, bodite pravični in nakažite stanovanja predvsem v Ljubljano pristojnim državnim nameščencem, katere država res neobhodno potrebuje, in sicer v prvi vrsti onim, ki najdalje že čakajo na odrešenje — in to ne glede na višji ali nižji službeni čin poedinih prosilcev.

Izredni občni zbor

»Samopomoči« gospodarske zadruge javnih nameščencev in vpokojencev r. z. z o. z. za sodni okraj Kozje se vrši dne 31. VII. 1921 ob 3. uri popoldne v prostorih ljudske šole v Kozjem. Spored:

1. Ponovno sklepanje o likvidaciji zadruge.
2. Za slučaj, da se zadruga ne razdruži, volitev odbora (načelstva in nadzorstva.)
3. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob napovedanem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje z istim dnevnim redom občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi.

Načelstvo.

Samopomoč

gospodarska zadruga javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani, r. z. z omejeno zavezo, se je razdružila in je prešla

v likvidacijo.

Upniki se pozivljajo, naj se zglasijo pri zadruzi.

Načelstvo.

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejeme in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 6% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih

K V A R T

k a k o r

tarok,

marijaš, whist, primorka.

Priporočila se tvečka 4-6

Jos. Petelinc

trgovina z galanterijskim in modnim blagom, zaloga šivalnih strojev in njih posameznih delov.

Ljubljana, Sv. Petra n. 7.